

Protokoll fört vid det fyrtioåttonde sammanträdet med styrelsen för Stiftelsen för Strategisk Forskning den 26 oktober 2001

Mötet genomfördes på Stockholms centrum för fysik, astronomi och bioteknik, SCFAB.

Mötet föregicks av en presentation av Kungl Tekniska Högskolan och en diskussion mellan dess ledning och stiftelsen. I anslutning till mötet presenterades delar av verksamheten vid SCFAB och dagen avslutades med studiebesök vid några institutioner.

Deltagande ledamöter

Ingvar Carlsson, ordförande

Per Andersson

Harry Frank (ej del av § 6, ej § 7)

Christer Karlsson (ej del av § 6, ej § 7)

Gudmund Larsson

Lennart Låftman

Karin Markides

Maria Masucci

Birgit Norinder

Maria Norrfalk

Eva Olsson

Helena Peilot

Hans Wolf-Watz

Deltagare från kansliet

Staffan Normark, VD

Ingela Agrell

Olle Edqvist, planeringschef

Karl-Olov Fentorp

Inger Florin

Ingvar Isfeldt, sekreterare

Olof Lindgren

Anders Sjölund

§ 1 Fastställande av dagordning m m

Den utsända ärendelistan *godkänns*.

§ 2 Val av justerare, föregående mötes protokoll, adjungeringar

Eva Olsson *utses* att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet.

Protokoll från styrelsens fyrtiosjunde sammanträde hade sänts ut inför sammanträdet. Inga kommentarer förelåg.

§ 3 Anmälan av beslut fattade med stöd av delegation

En förteckning över beslut fattade med stöd av delegation (bilaga 1) hade sänts ut med kallelsen.

Styrelsen *beslutar*

att med godkännande lägga anmälda beslut till handlingarna.

§ 4 Medel för forskningsprojekt om stiftelsen

Kungl Vetenskapsakademien och Kungl Ingenjörsvetenskapsakademien har enligt stiftelsens stadgar, 18 §, rätt att granska stiftelsens verksamhet. En sådan granskning av verksamheten under perioden 1994 - 97 har också ägt rum och publicerats 1998, varvid stiftelsen stod för kostnaden. En ny sådan granskning planeras och stiftelsen föreslås avsätta medel för denna.

I den policy som stiftelsen fastställde den 21 december 1999 sägs:

I granskningen måste också stiftelsens eget arbete uppmärksammas. Effektivitet och kvalitet i styrelsens, beredningsorganens och kansliets arbete skall på motsvarande sätt som forskningen följas och utvärderas av oberoende experter. De vetenskapliga akademierna har i stiftelsens stadga fått ett särskilt ansvar för detta arbete, men även andra bör kunna medverka. Stiftelsen skall själv initiera fristående, objektiva granskningar av olika delar av arbetet.

Docent Mats Benner har hos stiftelsen ansökt om medel för att genomföra ett forskningsprojekt vars huvudsyfte är att belysa vilken betydelse stiftelsen fått i det svenska FoU-systemet och vilken relation stiftelsens interna uppbyggnad och struktur har till denna roll. Mats Benner skulle i det tänkta projektet samarbeta med bl a docent Ulf Sandström, som svarar för den kvantitativa analysen.

Stiftelsens ledning har fört diskussioner med Benner om möjligheten att komplettera den övergripande studien med en mer djupgående analys av stiftelsens verksamhet. Ett forskningsprojekt om stiftelsen skulle också kunna utgöra en del av en större studie som belyser de olika forskningsstiftelserna och därmed vara ett bidrag till underlaget för forskningspropositionen hösten 2004. Diskussioner härom har förts mellan de olika stiftelsernas ledningar.

Verkställande direktören föreslås få bemyndigande att besluta om medel för forskning om stiftelsen inom en ram på 2,5 milj kr.

Föredragande var Olle Edqvist.

I diskussionen framhövdes problemet med att stiftelsen bekostar en granskning av den egna verksamheten och hur viktigt det är att forskarna får arbeta helt självständigt. Det föreligger också ett principiellt problem för stiftelsen att finansiera forskning av detta slag eftersom det inte handlar om strategisk forskning i stadgarnas mening. Ett eventuellt anslag bör därför belasta administrationsbudgeten. Projektet bör leverera för stiftelsen nyttig kunskap som ger vägledning för framtiden.

Samtidigt framhölls det angelägna i att en granskning kommer till stånd. Det är stiftelsens roll i ett bredare samhällsperspektiv som är det mest intressanta och då bör också andra stiftelser kunna ingå i granskningen, som därmed blir mycket omfattande. Det borde även finnas ett europeiskt intresse av att genomföra en studie av detta slag. Möjligheten till finansiering från annat håll bör undersökas.

Styrelsen *beslutar*

- att ledningen skall fortsätta diskussionen med övriga forskningsstiftelser om en eventuell gemensam granskning och återkomma till styrelsen i frågan, och
- att som ett riktvärde arbeta med 2 milj kr för stiftelsens åtaganden, när det gäller granskning av den egna verksamheten.

§ 5 Avslutande anslag - Senior Individual Grant

I september 1998 utsåg stiftelsen 13 mottagare av anslag till "särskilt framstående forskare" - Senior Individual Grant. Anslagen uppgår till 2,5 milj kr/år i normalt fem år. Under år tre granskas verksamheten och definitivt beslut om år fyra och fem tas. Merparten av halvtidsgranskningen genomfördes 2000. Professor Anders Hallberg som senarelagt utnyttjandet av anslaget har i stället halvtidsgranskats 2001.

Hallbergs forskning som gäller peptidhärmande läkemedel har utvärderats av professorerna Guy Ourisson, Université Louis Pasteur och Povl Kroogsgard-Larsen, Danmarks Farmaceutiske Højskole, som båda rekommenderar fortsatt stöd.

Styrelsen *beslutar*

att bevilja avslutande anslag om 2,5 milj kr per år i två år, plus eventuell högskolemoms, men inklusive samtliga högskoleavgifter, till Anders Hallberg, Uppsala universitet, som innehavare av stiftelsens Senior Individual Grant.

§ 6 Information och meddelanden

Nya ärenden

En förteckning över nya ärenden under beredning (2001-10-12) hade bifogats kallelsen.

Stiftelsens kapital

Stiftelsens totala förmögenhet den 19 september 2001	9 766 milj kr
Beviljade ej utbetalda anslag vid årsskiftet 00/01	2 676 milj kr
Nya åtaganden jan - sep 2001	752 milj kr
Utbetalt jan – sep 2001	662 milj kr

Kapitalets marknadsvärde den 30 september 2001 9 716 milj kr

Stiftelsens kapitalförvaltning har klarat sig bra i jämförelse med övriga forskningsstiftelser.

Ramanslag i mikroelektronik och materialvetenskap

Utlysning av ramanslag inom mikroelektronik (alla delområden) och materialvetenskap planeras ske den 10 januari 2002 inom en ram på 225 milj kr med en fördelning mellan områdena enligt styrelsens senare beslut. Beslut om anslag väntas kunna tas i december 2002.

Bioinformatiksatsning i Göteborg

Styrelsen beslöt den 15 september 1999, 7 §, att garantera stöd med ett engångsbelopp på 7,5 milj kr per ort för en bioinformatikinsats i Göteborg respektive Uppsala. Medlen avsåg rekrytering av en eller två personer per ort, och rekryteringarna skulle godkännas av stiftelsen. Chalmers/Göteborgs universitet har nu rekryterat Graham Kemp från Skottland och detta har godkänts av verkställande direktören.

Internationella frågor

Kontakter med National Science Foundation, Wellcome Trust och Finlands Akademi redovisades kortfattat. Speciellt noterades Anders Flodströms påpekande vid förmiddagens möte med KTH:s ledning om att EU:s 6:e ramprogram innehåller instrument som kanske inte passar Sveriges struktur. - Vi måste kunna ta ansvar för stora integrerade projekt och formera oss nationellt inom IT-, Skog- och Bioområdena. Formellt etablerade kontaktnätverk mellan universitet och institut inom EU efterfrågas också. Idag finns det vittomfattande nätverk, men de är inte formella i den mening som avses i 6:e ramprogrammet. Christer Karlsson relaterade motsvarande diskussion med Invited International Members på IVA. Detta bör vara en del av stiftelsens strategidiskussion och även om stiftelsen inte har huvudansvaret för dessa frågor, så bör verkställande direktören tillsammans med Vinnova och Vetenskapsrådet ta upp frågan med Utbildningsdepartement och hänvisa till kontakter med KTH och IVA.

Stiftelsens beredningsorganisation

Verkställande direktören redogjorde kortfattat för de interna diskussioner som inletts beträffande en ny beredningsorganisation för stiftelsen och skisserade den tänkta organisationen. Stiftelsen föreslås behålla expertgrupper, vilka dock inte skall arbeta mot någon budgetram. Pengarna skall i stället hanteras i resursallokeringsgrupper, som tar ställning till de förslag som presenteras av områdesgrupperna. Resursallokeringsgruppernas förslag utgör sedan underlag för styrelsens beslut. En löpande verksamhetsplan bör utarbetas och vara styrande. Beredningsorganisationen avses diskuteras på styrelsens internatsammanträde i februari och beslut bör fattas under våren 2002.

Kritik från strategigruppen för livsvetenskaper

Strategigruppen för livsvetenskaper har riktat kritik mot stiftelsens ledning, dels för att strategigruppen inte fick vara med vid den första prioriteringen av inkomna ansökningar, dels för att stiftelsen vid utlysningen inte tagit tillräcklig hänsyn till forskargrupper som leds av seniora forskare. Ordföranden återkommer i ärendet efter samtal med representanter för strategigruppen.

§ 7 Övriga frågor

Lån till Interaktiva Institutet

Interaktiva Institutet hade anhållit om att stiftelsen skulle gå i borgen för institutet för att möjliggöra upptagande av ett lån i form av checkkredit hos SEB på 5 milj kr, sedan institutet råkat i likviditetsproblem till följd av stora utestående fordringar.

För kommande år beslutade, men ej utbetalda anslag till Interaktiva Institutet uppgår till 54 milj kr, varför det bedömdes bättre att ge institutet ett direktlån i form av förtida uttag.

Institutets verkställande direktör bör kallas till styrelsens nästa sammanträde för att redovisa läget. Stiftelsen bör också utreda de juridiska förutsättningarna för att ha möjlighet att i god tid avsluta sitt engagemang.

Styrelsen beslutar

att bevilja Interaktiva Institutet ett lån på 5 milj kr i form av ett förtida uttag av redan beviljade medel.

Produktframtagning, produktionssystem och produktstöd

Verkställande direktören meddelade att professor Billy Fredriksson, Saab Aircraft AB, avses engageras som ordförande i en interimstyrelse för paraplyorganisationen för Produktframtagning, produktionssystem och produktstöd.

Proceduren för att utse nya ledamöter i stiftelsens styrelse

Regeringen utser ledamöterna i stiftelsens styrelse och mandattiden för sittande ledamöter går ut den 31 december 2001.

Önskemål framfördes att om möjligt påskynda denna procedur.

Utvärdering av förslag till forskningscentra inom neurovetenskap - datavetenskap - robotik
Utvärderarnas just färdigställda rapport anmäldes och delades ut.

vid protokollet

justeras

Ingvar Isfeldt
sekreterare

Eva Olsson
vald justerare

Ingvar Carlsson
ordförande